

også at omfatte underjordiske prøvesprængninger.

Debatten var præget af skuffelse over, at 18-magts udvalget i Genève endnu ikke var nået til enighed om en ikke-spredningsaftale trods direktiverne fra 20. samling, men på den anden side erkendtes det nyttige i den klarlæggelse og analyse af de udestående problemer, der havde fundet sted under drøftelserne i Genève, hvori beklagelsesvis to kernevåbenmagter, Frankrig og Kina, ikke deltager. Desuden fandt mange, at det i sig selv var politisk betydningsfuldt, at drøftelserne kunne finde sted, og mange konstruktive forslag kunne fremsættes trods den anstrengte atmosfære, som Vietnamkrigen havde medført.

Udenrigsminister Gromyko beklagede, at der fortsat ikke forelå enighed om en ikke-spredningsaftale, hvilket alene skyldtes USAs forsøg på at indrømme Forbundsrepublikken Tyskland adgang til at deltage i NATOs atomforsvar. Så snart USA bliver sig sit ansvar bevidst som kernevåbenmagt, vil en ikke-spredningsaftale kunne afsluttes i løbet af relativ kort tid. I mellemtiden var det vigtigt, at intet land tager noget skridt, der direkte eller indirekte kan føre til spredning; derfor havde Sovjetunionen fremlagt et udkast til en resolution vedrørende stateres afkald på handlinger, som hæmmer opnåelsen af en overenskomst om ikke-spredning af kernevåben.

Talerne fra de øvrige kommunistiske stater lå på linie med det sovjetiske indlæg, og særlig Tjekkoslovakiet var voldsom i sin fordømmelse af Vesttysklands kernevåbenaspirationer. Rumænien krævede, at en ikke-spredningstraktat skulle indeholde gensidige forpligtelser for såvel kernevåbenmagter som ikke-kernevåbenmagter. Polen foreslog afsluttelsen af en regional ikke-spredningsaftale for Europa og ville i øvrigt fremlægge et resolutionsforslag, hvori verdensoffentlighedens opmærksomhed henledes på masseødelæggelsesvåbnenes virkninger med henblik på at styrke viljen til at gennemføre nedrustningsforanstaltninger. Ungarn erklærede på debattens sidste dag, at muligheden for afsluttelsen af overenskomster om ikke-spredning — og om den fredelige udnyttelse af det ydre rum — var inden for rækkevidde.

De kommunistiske repræsentanter om-

talte endvidere vigtigheden af et forbud mod underjordiske prøvesprængninger og hævdede, at nationale kontrolforanstaltninger var tilstrækkelige til at efterprøve forbudets overholdelse. Desuden støttede de Sovjetunionens resolutionsforslag om nedlæggelse af udenlandske militære baser i alle stater i Asien, Afrika og Latinamerika og understregede de farer, sådanne baser udgjorde såvel for vedkommende stats uafhængighed som for den lokale befolkning, særlig hvis der var stationeret kernevåben, hvilket nedstyrtningen af et amerikansk atom-bombefly i Spanien i januar 1966 havde anskueliggjort.

Albanien karakteriserede planerne om ikke-spredningsaftalen som et forsøg på at opretholde kernevåbenmonopolet som middel til politisk afpresning; den eneste acceptable løsning var forbud mod og tilintetgørelse af alle kernevåben.

Ambassadør Goldberg udtrykte håb om, at de resterende uoverensstemmelser vedrørende en ikke-spredningsaftale og en altomfattende prøvestopaftale ville blive bragt ud af verden på grundlag af gensidige indrømmelser. Udenrigsminister George Brown betonedede nødvendigheden af at nå til enighed på disse to områder og at indtage Kina i regelmæssige og effektive nedrustningsforhandlinger. Udenrigsminister Couve de Murville stod uforstående overfor, at en ikke-spredningsaftale har mødt uventede hindringer.

Den canadiske udenrigsminister erklærede at en ikke-spredningstraktat, der måtte åbne mulighed for kontrol, skulle udelukke, at kernevåben kunne inddrages under yderligere stateres eller statsgrupperingers kontrol, hvilket ikke var uforeneligt med kollektive forsvarsforanstaltninger. Endvidere måtte ikke-kernevåbenstater have sikkerhed imod at blive udsat for angreb med kernevåben. Italien foreslog, at 18-magts udvalget instrueredes om at påbegynde udarbejdelsen, artikel for artikel, af de afsnit i en ikke-spredningsaftale, hvorom der allerede foreligger enighed og mente i øvrigt, at der ikke forelå spredning, så længe den endelige beslutning om at anvende atomvåben kun kan træffes af de nuværende kernevåbenmagter. Irland støttede generalsekretærens forslag om en undersøgelse af alle konsekvenser af kernevåbnenes opfin-